

Politični ogled.

Jugoslavija. V Beogradu se je zopet slo 30. t. m. Narodno predstavništvo. Parlament bo razpravljalo o drugem čitanju volilnega zakona in o volitvah poslancev v ustavotvorno skupščino. Pri občinskih volitvah v Srbiji so zmagali radikali (KZ) v 20 občinah nad vsemi drugimi strankami. V Beograjski občinski zastop so se izvršile volitve. Izvoljenih je bilo veliko komunistov, ki so pa izjavili, da smatrajo predpisano prisego pred vstopom v občinski odbor kot nekaj postranskega. Vsled te komunistične izjave je zagrozil notranji minister, da bo razveljavil volitve in razpisal nove. V Srbiji namerava jo razveljaviti vse komunistične mandate. Jugoslavija, Čehoslovaška in Romunija so sklenile takozvano balkansko zvezo, katero imenujejo malo entento. Naše čete so začele hud boj proti arnavtskim roparjem, ki so vdrlji v naše ozemlje. Roparske tolpe so povsod v pobegu pred našimi četami, med katerimi se odključuje Slovenci.

Italija. D'Annunzio je odposlal v Rim posebno odposlanstvo, ki naj bi izposlovalo pri vladi proglasitev neodvisnosti mesta Reke.

Poljska. Ko so bili ruski boljševiki za tik pred Varšavo, je zbrala poljska vojska vse svoje sile in podzela proti rdeči armadi zmagovalno protiofenzivo. Ruska armada se je morala daleč umakniti pred Poljaki. Poljske protiofenzive je sedaj konec. Listi poročajo, da so zbrali Rusi nove vojaške sile krog Brest Litovskega in da bodo začeli sedaj oni z novo ofenzivo napram Poljski. Rusko desno krilo, ki je kljub poljskim napadom se vedno obdržalo v Galiciji, je začelo sedaj napad na Lvov, ki je ogrožen. Rusi mislijo prodirati v smeri proti Prcmyslu, katera Poljaki utrjujejo. Vojna poročila tudi javljajo, da so boljševiki porazili armado protiboljševskega generala Wrangla, ki je napadel rdeče čete iz Krima. Rusi in Poljaki so sedaj v dogovoru, da bi začeli mirna pogajanja v Rigi.

Kmetska zveza.

Naznanila.

Shodi Kmetske zveze. V nedeljo, dne 3. septembra v St. Lenartu pri Veliki Nedelji porani maši (Zebot) in pri Sv. Miklavžu pri Ormožu po rani službi božji (Krajne), popoldne ob treh v Središču v Društenem domu (govorniki iz Maribora). Viničarski shod bo 8. septembra t. l. v Svetinjah.

Skale. Na praznik dne 8. septembra t. l. se vrši pri nas shod Kmetske zveze na katerem govorijo nadrevizor Vladimir Pušenjak in drugi govorniki.

Poročila.

St. Danijel na Koroškem. Kmetska zveza je na Koroškem zopet stopila korak naprej. V St. Danijelu pri Prevaljah se je ustanovila dne 22. avgusta Kmetska zveza, ki smo si jo že dolgo želeli. Udeležba je bila nepričakovano lepa. Govornik M. Krajnc je pojasnil politični položaj in program naše Kmetske zveze. Izvolil se je krajevni odbor: Predsednik Mihael Kumprej; odborniki: Simon Sonjak, Pavel Senica, Primož Kert, Andrej Sumnik, Fr. Božič, Rup. Kostwein. Upamo, da bo novoustanovljena Kmetska zveza tako marljivo delovala, kakor njene sosede v Prevaljah, Guštanju in Kotljah.

Okrajni sestanki zaupnikov so se pretekli teden ob obilni udeležbi vršili v Soštanskem, gornjegrajskem in vranskem okraju. Najboljši možje posameznih občin so se zbrali in dogovorili o podrobnem organizacijskem delu. Pokazalo se je, kako potrebni so taki sestanki in kako jih naši zaupniki naravnost žele. Sestanki pa so pokazali tudi disciplino in postrtovalnost naših zaupnikov, ki so prišli po več ur daleč, vztrajali več ur pri razgovoru, in obljubili se tudi v bodoče redno udeleževati okrajnih zborovanj.

Shoda zaupnikov KZ v Celju in v Konjicah sta lepo uspela. Na obeh sestankih se je razpravljalo o naši politični organizaciji in o važnih pripravah za bližnje bodočnost. Shodu v Celju je predsedoval župan Davorin Krajnc, v Konjicah pa arhidiakon mil. g. Hrastelj. V Celju se je sklenilo, da se naj vrši konec septembra, ali začetkom oktobra velik shod KZ za cel celjski sodni okraj. Na obeh sestankih so se sprejele resolucije gospodarskega pomena.

Zborovanje zaupnikov Kmetske zveze v Rogatcu v rogaški okraj se je dne 24. avg. lepo obneslo. O političnem položaju, o pripravah za volitve in o organizaciji stranke je poročal odposlanec Kmetske zveze iz Maribora. Navzoči so bili najuglednejši možje rogaškega okraja. Protest proti načinu žigosanja živine in vozov, ki je bil sklenjen na shodu, je bil odposlan vladi in Slovenski ljudski stranki v Ljubljani. Shod zaupnikov Kmetske zveze za kozjanski okraj, ki se je vršil dne 25. avg., je bil dobro obiskan. Shodu je predsedoval g. Lovrec iz Podčetrčka. Poročila sta tajnik Zebot in g. Bosina. Izvolil se je okrajni odbor Kmetske zveze za kozjanski okraj, ki ima nalogo, da izvede krajevne organizacije naše stranke po vseh župnijah in občinah. Zbor je sklenil celo vrsto važnih resolucij.

Mladinska organizacija.

Zene in dekleta.

Na Gori pri Sv. Petru nize Maribora bo na rožnivo nedeljo, dne 3. oktobra t. l., ženski in dekliški tabor za gornje Slovenske gorice.

V Slivnici pri Mariboru bo dne 12. t. m., popoldne po večernicah sestanek Dekl. zveze. Govori g. urednik Januš Golec.

Sv. Križ na Murskem polju. V nedeljo, dne 5. t. m., bo pri nas shod dekliških zvez ljutomerskega okraja. Ob 10. uri cerkveni govor; po slovesni sv. maši zborovanje v Slomšekovi dvorani. Po večernicah gledališka predstava.

Mladenkam in ženam kozjanske dekanije! Dne 8. t. m. je pri Sv. Križu pri Planini za gornji del dekanije dekliški shod, dne 19. t. m. pa se vrši enak shod na Stari Gori pri Podsredi za spodnji del dekanije. Dekleta, skrbite, da bota shoda številno obiskana, kakor se je vršil že lansko leto krasen shod na Svetih gorah. Pripravite se za deklaracije in govore! Poživite dekliško organizacijo tudi v kozjanski dekaniji! Ustanovile si bota župnijske odbore in dekanijski odbor. Oglasite se tudi mladenke sosednih župnij!

Ženski shod pri Sv. Urbanu pri Mariboru. Lepo število se nas je zbralo zadnje nedelje, 29. avgusta, pri Sv. Urbanu nad Mariborom. Prišlo smo dekleta in žene iz Kamnice, Maribora, od Sv. Križa, Sv. Jurija ob Pesnici, Selnice, Sv. Jakoba in Jarenine. Cerkevni govornik g. M. Krajnc nam je pokazal, kako mora Marijino družbenico krasiti notranje krščanstvo, ki pa se mora tudi na zunanji kazati zlasti v delih ljubezni do trpečega bližnjega. Po sv. opravilu je Orlica od Sv. Križa, s. Angela Večernik, otvorila žensko in dekliško zborovanje. Govorile so: Matičič Ivana, Pušnik Cecilija, Matičič Jozefa, Hiter Antonija, Srnač Elizabeta, vse iz Kamnice; Orlice od Sv. Križa: Micka Tepeh, Otilija Cepe; iz Maribora članice Strokovne zveze: Zalka Kuplen in Magdalena Lubej; iz Selnice: Marija Urbas in Terezija Rebernik; od Sv. Jurija ob Pesnici: Verona Kukovec; od Sv. Jakoba v Slov. gor.: Julka Rotman; iz Jarenine: Malika Pavalec. Govorile so o verski in narodni zavesti, o Marijini družbi, Dekliški zvezi in Orlici, o političnih pravicah ženske itd. V imenu moških članov Strokovne zveze v Mariboru je zborovalke pozdravil I. Ver. G. kaplan Baznik je razjasnil razloček med Orlom in Sokolom, domači g. župnik Božiček posebno povdarjal ljubezen do domače grude, ki so si jo ravno v mariborski okolici prisvojili tuji in ki jo morajo slovenski sinovi s svojo marljivostjo in delavnostjo zopet priboriti nazaj; urednik Krajnc je opozoril na državno misel jugoslovansko, ki se krije sedaj z narodno mislijo in v kateri morajo slovenske matere vzgajati svoje otroke. Zaključil je zborovanje z željo, da se po vseh obmejnih župnijah mariborske okolice osnujejo in pričnejo zopet delovati župnijske Dekliške zveze in da bi se drugo leto zopet še v večjem številu zbrali k dekliškemu in ženskemu taboru pri Sv. Urbanu.

Ženski in dekliški tabor na gori Oljki dne 29. avgusta se je izborna obnesel. Navzočih je bilo več kot 2000 žen in deklet iz Savinjske in Saleške doline. V natlačeno polni cerkvi je šentiljski župnik govoril o predmetu, da je brezverna žena nesreča za družino in narod, da pa je verna žena največja dobrotnica človeštva in prava čudodelnica. Sv. mašo je daroval p. Kerubim, gvardjan iz Nazarija, z asistenco. Pred cerkvijo se je takoj po maši začel tabor, katera se so tudi v obilnem številu udeležili fantje in mošje. Otvoril je tabor polzelski župnik g. Jodl. Vodiča pa je zborovanje prav spretno mladenka Tereza Sketa iz Braslovč, ki je pozdravila vse navzoče, posebno g. poslanca dr. Hohnjeva, v imenu braslovškega okrožja dekliških zvez. Nato je povzel besedo g. narodni predstavnik, ki je govoril eno uro o našem političnem položaju. Govor je napravil na poslušalce najboljši utis, da so utihnili tudi nekateri boljševiško navdahnjeni fantje, ki so začetkom shoda nekaj časa zabavljali. Dotaknil se je vprašanja ženske občinske volilne pravice, povišanja železniških tarifov, izvoza hmelja, carine, prostega izvoza blaga, osrednje zadruge, proračuna finančnega ministra in pa samouprave Slovenije, katero hočejo z vsemi močmi za braniti naši lažidemokrati, ki paktirajo s srbskimi odvetniki in verižniki. Nato so nastopile razne žene in dekleta. Jurc Marija iz Soštanja je govorila o dveh kulturnih silah, ki se pojavljata v Jugoslaviji: bogoslovec Karo iz Vranskega je pozdravil tabor v imenu Dijaške zveze, ki je pred kratkim tudi tukaj zborovala. Žena Marija Sketa iz Braslovč je na dolgo razpravljala vrline dobre žene, Nežka Pere iz Celja je govorila o važnosti volilne pravice za žene in o liberalnem časopisu. Salamon Marija (Vransko) je povdarjala, da je mnogo deklet pokvarila vojska, pa da hočejo vsa poštena dekleta, ki so še ostala, se okleniti križa. Križan Urša (Galicija) je govorila o dekletom o važnih dolžnostih, ki jih zahteva današnji čas od njih. Petrin Marija (Rečica) je povdarjala važnost kongregacij, ki so temelj vsega našega organizatoričnega dela. Javoršek Marija (St. Peter) je povdarjala apostolsko delovanje med tovarišicami; Lukman Zofka ((St. Jurij ob Taboru) je protestirala proti odpravi ženske volilne pravice za občine; žena Mar. Kristina (Vransko) je vzpodbujala navzoče k večji kršč. odločnosti, neustrašenosti in srčnosti, Slander Anica (Braslovč) je povdarjala važnost dekliških zvez; Mogel Marija (Braslovč) pa važnost orliške organizacije. Zaključila je shod predšestnica, ki je še prav

posebno opozorila na sirovost, ki vlada zdaj med nami, in katere so tudi v veliki meri krivi liberalni časopisi, ki zdaj rastejo kot gobe po dežu, kateremu časopisju pa moramo napovedati boj do skrajnosti. — Sprejela se je na shodu enoglasno sledeča resolucija: Tabor na gori Oljki pri Braslovčah, na katerem se je zbralo dne 29. avgusta 1920 več kot 2000 žen in deklet iz cele Savinjske in Saleške doline, z vso odločnostjo ugovarja proti nameravani nakani, odpravi ženske občinske volilne pravice, katero je že najvišja avtoriteta v Jugoslaviji, Njih Visočanstvo prestolonaslednik potrdil. — Posebno veliko navdušenje je vzbudil tudi pozdrav g. župnika Vračka iz St. Ilje, ki je pozdravljal v imenu obmejnih Slovencev vrle Savinjanke in Saleščanke in popisal v kratkih besedah obmejne boje.

Orli.

St. Lenart v Slov. gor. Naš Orel in tudi vse mladenke se udeležimo dne 8. septembra slavnosti v St. Ilju. Vabimo tudi druge, da se nam pridružijo.

Ljutomerski Orel je podelil častno članstvo ž. g. p. Pavcu, administratorju admontskih posestev v Gornji Radgoni, v priznanje zasluge, ki si jih je stekel ta gospod za ljutomerskega Orla, posebno ob priliki zasedbe Radgone po Nemcih, ko je na lastno odgovornost tri dni prehranil legijo in ljutomerske Orle, ki so prihiteli braniti in stražiti našo mejo. — Cestitamo!

Sv. Miklavž pri Ormožu. Mladina pri Sv. Miklavžu priredi v nedeljo 5. t. m. orlovsko prireditve s sledečim sporedom: 1. ob 9. uri v Vuzmetičih sprejem središčne in ljutomerskega Orla; 2. ob 10. uri služba božja; 3. po službi božji ustanovitve orlovskega odseka za Sv. Miklavž; 4. Ob pol dveh večernice; 5. po večernicah telovadba Orlov. 6. Po telovadbi igra „Pravica se izkazala“, 7. srečolov. Med prireditvijo in v odmorih igra svetinjska godba in poje mične pesmi domači moški in mešani pevski zbor.

Sv. Vid na Planini. V nedeljo, dne 29. avgusta, se je ustanovil pri nas Orel. Prišlo je prav mnogo fantov tudi iz drugih far. Zborovanje je vodil ž. g. župnik, ki je v navdušenem govoru pozdravil goste: dr. Kržana iz Ljubljane, potem zastopnika rajhenburškega Orla, posebno pa brate Orle od St. Jurija, ki so krasno izvajali proste vaje. Navdušenje je bilo velikansko. Javilo se je do sedaj k novemu odseku 42 članov.

Tedenske novice.

V St. Ilji! Na praznik dne 8. septembra vse v St. Ilji na prireditve obmejnih Slovencev! Iz Slovenskih goric naj pridejo udeleženci na okrašenih vozovih. Slavnost se vrši ob vsakem vremenu. — Mariborčani se peljejo na šentiljsko slavnost s posebnim vlakom, ki vozi okoli 10. ure dop. Kdor pa tedaj ne more, pa se naj pelje iz Maribora z mešanim vlakom, ki vozi okoli 1. ure popoldne proti St. Ilji. — Telovadbišče v St. Ilji bo na nekdanjem posestvu nemške Südmarke blizu Slovenskega Doma. — Vsi, ki ste se leta 1910 udeležili otvoritve Slovenskega Doma, prihitite na malo Gospojnico v te obmejno trdnjavo!

† Župnik Valentin Kropivšek. V Framu je dne 28. avgusta t. l. v starosti 41 let umrl tamošnji župnik ž. g. Valentin Kropivšek. Rajni je bil blag in miren značaj in marljiv delavec na polju narodnostnega boja. Kot duhovnik in dušni pasir je bil vzor svečenik. Svetila mu večna luč!

Razmejitvena komisija, ki ima svoj sedež v Mariboru, se vozi in pregleduje naše obmejne kraje. Doslej še ni nič odločila glede meje.

Naši zavedni Korošci se kljub nemškim hujskarijam držijo prav dobro in odločno na slovenski strani. Nemci so skušali zadnje dni prirediti več shodov kakor: v Grebinju, Borovljah itd. Ti shodi so pa Nemcem izpodleteli, ker je večina slovenskih udeležencev sploh onemogočila zborovanje nemških agentov in hujškačev. Naše stanje na Koroškem se v zadnjem času razvija zelo ugodno za Jugoslavijo. Ni nobenega dvoma, da bomo prodrli pri ljudskem glasovanju z ogromno večino.

Mučeništvo Slovencev v italijanskih ječah. Neke oseba, ki se je nahajala v ječah v Raki, kjer se šopiri zloglasni pustolovec d'Annunzio, je o mučeništvu Slovencev v reskih temnicah podala sledečo uradno zabeleženo izpoved: „Postopanje s Slovenci v reskih ječah je zverništvo. Od doma ne smejo dobivati nobene hrane, umirajo gladi. Pretepanje jetnikov po temnicah je na dnevnem redu. Pretepanje jih z železnimi palicami. Skoro vsak dan odvedejo v bolnišnico kakega do smrti pretepanega Slovence. Slovenci so zaprti v grozljivih podzemeljskih, mračnih temnicah, kamor ne prisije noben solnčni žarek. Temnice se nahajajo po dva metra pod zemljo; so polne blata in nesnage. Jetniki morajo opravljati svoje potrebe na tla v temnicah. Opoldne, kadar delijo skrajno piclo odmerjeno hrano, se začne tudi pretepanje. Mnogo jetnikov je izginilo iz ječ brez vsakega sledu. Radi pretepanja in gladi pomeje neverjetno veliko število teh nesrečnih jetnikov, kateri so zaprti samo vsled tega, ker so Slovenci.“

Prijeta tatvinska družba. Od Sv. Bollenka v Slovenskih goricah nam pišejo: Vendar enkrat se je posrečilo roki pravice, vjeti nevarno tatvinsko družbo, namreč zloglasno Arnušovo družino na Pesjaku, očeta s sinovi vred. V soboto dne 21. t. m. je bilo vloženo pri mlinarju Potrču v Janezovcih; pa ravno tedaj dan so bili Arnuši v mlino in domači so opazili, ka-

Slovinci širite naše liste!